

Stirber Lajos

Állótaps a komáromi zenészek szimfonikus hangversenyén

„A zene tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

A következő gondolatok is Kodály Zoltántól valók: „Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be. (...) Nem minden zene ilyen. Sőt többsége annak, amit naponta szerte a világban hallunk: a mindennapok, hétköznapok, emberi gyarlóságok zenéje – nem is érdemli a zene nevet.” A nemesebb – a klasszikus zenét művelő komáromi zenészek, a kodályi gondolatokat vallva, évente mesterkurzust szerveznek, hogy annak záróhangversenyeivel nyáron is megörvendeztessék mindazokat, akik a „hétköznapok, az emberi gyarlóságok zenéje” helyett az ún. klasszikus zenére, a nemesebb szórakozásra tartanak igényt. A komáromi Comorra kamarazenekar (mint főszerző) a Művészeti Alapiskola által szervezett mesterkurzusra a művészeti alapkiskolások és a nem szakzenészeket képző közép- és főiskolák növendékei, hallgatói jelentkezhetnek; s csakúgy a tanfolyam keretében tartja összpontosítását a komáromi zenészek zenekara is. Az idej, a már XVI. mesterkurzus három hangversennyel zárult: 2013. augusztus 30-án volt a tanfolyamon résztvevő növendékeké, 31-én – a többségben zenepedagógusból verbuválódó – komáromi

zenekaré, szeptember 1-jén pedig Kis Zsolt orgonaművész (Pannonhalma) hangversenyét élvezhette a közönség a Szent András-templomban.

Annak ellenére, hogy még sokan szabadságoltak, a komáromi zenészek szimfonikus hangversenye a Tiszti pavilon dísztermében ismét teltházat vonzott. A zenekar művészeti vezetője a (maga is) komáromi zeneszerző, egyben az est karmestere, Medveczky Szabolcs (nagyobb részt) komáromi zeneszerzők műveiből állította össze a hangverseny műsorát. Indításként neves Jászai-díjas színművésziünk, Dráfi Mátyás, Dobi Géza zenekari kíséretes népdalfeldolgozásaiból énekelt három dalt, a tőle megszokott nívón, megteremtve az est ünnepélyes hangulatát. Majd zenekari muzsika következett: Beliczay Gyula, 19. századbeli komáromi szerző, d-moll szerenád op. 36 című művéből hangzott el egy tétel; stílusosan. Újdonsággal hatott Medveczky Szabolcs – vidám, a hallgatót jó kedvre derítő – Szvit c. opusának ősbemutatója, s csakúgy Halász Károly, több tételből szőtt, az orosz lányi Silhouette Balett-koreográfus, Csáky Márta – közreműködésével előadott (gyakran meghökkenítő) Filmhatás című kompozíciója.

A szünet után teljesen más mű-

faj – operettmuzsika következett, annak a világhírű zeneszerzőnek a műveiből, aki ifjú korában a következőket vallotta magáról: „Komáromi gyerek vagyok. Sokat játszottam a Duna partján és a történelmi várfa-lak alatt.” Két ifjú tehetséges énekes, Várnai Adrienn és Vanya Róbert és a 40 tagú zenekar – koncertmester Medveczky Horváth Györgyi – részleteket adott elő Lehár Ferenc remeikeiből. Ismét Kodály szavait idézem: „Amiként Jókai Mór a történeteivel, Lehár Ferenc a dallamaival szerzett örömet az emberek millióinak”, a jelenlévőknek most is. A hangversenyen mindvégig Medveczky Szabolcs dirigált, a közönség állótappsal köszönte meg a jól felépített műsort és a szereplők nívós produkcióit. Ez a hangverseny is ékes bizonyítéka volt annak, hogy a komáromi zenészek, élükön Medveczky Szabolccsal, tudatosan „ügyet” szolgálnak: erkölcsi kötelességüknek tudják: folytatni a neves elődök – Egressy Béni (Klapka tábornok „zenei direktora”), id. Lehár Ferenc (a 83. Komáromi gyalogezred zenekarának dirigense) és a későbbiek: Krizsán József (az egykori bencés gimnázium szimfonikus zenekarának karmestere, majd az 1. helyi Csemadok zenekar megalapítója), Schmidt Viktor (a Csemadok zenekar későbbi karmestere), Dobi Géza (a Comorra kamarazenekar elődjének, a Csemadok és a Művészeti Népiskola zenekarának megalapítója és művészeti vezetője) – által teremtett hagyományt, öregbítve azzal Komárom jó hírét, nevét a határokon innen és túl. A komáromi zenészek elérkezettnek látják az időt a Brigetio és Comorra kamarazenekarok egyesítésére, a Duna jobb és bal partján tevékenykedő, a nemesebb zenét művelő zenészek közös zenekarának legalizálására. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a Comorra kamarazenekar és elődjének működését (a fennállása óta eltelt 47 év alatt) Komárom városa mindig is támogatta, azonban ahhoz, hogy Komáromnak legyen egy – a kor igényeinek megfelelő színvonalon működő – reprezentatív zenekara, annak elengedhetetlen feltétele, hogy saját évi költségvetéssel rendelkezzen, amelyet a két városrész önkormányzata közösen biztosít.

Meg vagyunk győződve róla, hogy mind Észak- és Dél-Komárom

polgármesterénél és városatyáinál elképzelésünk megértésre talál, s hogy a – gyakorlatban már évek óta működő – közös Komáromi Városi Kamarazenekar törvényesítését az arra hivatottak (mindkét oldalon) büszkén sorolhatják majd regnálásuk alatti legnemesebb cselekedeteik közé; ezzel biztosítva, hogy a rendszeresen tartott hangversenyeivel

örvendeztethesse meg majd mindkét városrészt – a nemesebb zenére is igényt tartó – kedves közönségét.

Hadd ajánlom „Komárom város” honatyáinak figyelmébe Kodály Zoltán üzeneteit: „*Nem az erszény, a lélek üressége a nagyobb baj.*” Más: „*A mag el van vetve, nem kell más, csak a béke és szeretet májusi esője, hogy kalászbá szökjön.*”

A XVI. Komáromi Kamarazenei Mesterkurzus a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kormánybiztos Hivatala és Komárom város anyagi támogatásával valósult meg: Köszönet érte. És csakúgy köszönet jár Rudolf Harmat tanár úrnak, a Comorra Városi Kamarazenekar polgári társulás elnökének, időt, fáradságot nem kímélő áldásos munkájáért.

KOMPETENCIÁK, KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Az előző írást az ún. kulcskompetenciákkal zártam. Ezek a kompetenciák általánosnak mondhatók olyan értelemben, hogy – bár egy-egy műveltségterülethez kapcsolhatók – fejlesztésük nem csak egy konkrét tantárgyra szűkül. Például az *anyanyelvi kommunikáció* fejlesztése esetünkben nyilván elsősorban a magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz kapcsolódik, mivel azonban a nyelv integráns részét képezik a szakszavak is, a magyar nyelven oktatót közismereti és szaktantárgyak révén anyanyelvi nyelvismeretüket is fejlesztik a tanulók – természetesen csak akkor, ha megfelelő minőségű (fordított) tankönyv áll a rendelkezésükre.

Az általános kompetenciák mellett megkülönböztetünk *tantárgyi kompetenciákat* (*predmetové kompetencie*), így pl. az anyanyelv és az idegen nyelvek kapcsán a szlovák oktatási dokumentumok többféle kompetencia fejlesztését irányozzák elő, a továbbiakban tehát ezzel foglalkozom. Előljáróban azonban ki kell térnem egy fontos terminológiai kérdésre. A most tárgyalandó szlovák kifejezésekben a *kompetencia* és a *zručnosť* (azaz *készség*) szavak szerepelnek, a magyarban hasonló kontextusokban viszont a *kompetencia* és a *készség* mellett a *képesség* is előfordul, mégpedig sokszor akár az előbbieket szinonimájaként is. Az előző részben volt róla szó, hogy a kulcskompetencia fogalom az élet-hosszig tartó tanulásához szükséges kulcskompetenciák ún. közös európai referenciakeretéből származik. Az uniós dokumentum angol nyelvű eredetijében a *kompetencia* definíciójában a *skill* szó szerepel. Ennek a megfelelője a szlovák fordításban a *zručnosť*, a magyarban pedig a *kész-*

Szabó Mihály Gizella

A közoktatással összefüggő néhány fogalom magyar megnevezéséről (2)

ség: „A kompetenciákat itt az adott helyzetben megfelelő ismeretek, készségek és attitűdök ötvözeteként határoztuk meg.” A magyarországi Országos Képesítési Keretrendszer kidolgozása kapcsán született dokumentumokban viszont a *kompetencia* definíciójában a *képesség* szó szerepel: „*Kompetencia*: a tudás (ismeretek), képességek és attitűdök olyan komplex rendszere, amely lehetővé teszi valaki számára, hogy adott területen tevékenykedjen.” Ugyanezen dokumentum szerint a „*készség* valamely tudatos tevékenység automatizált eleme”, a tevékenység többszöri ismétlésével alakul ki. A *készség* tehát tanult motoros vagy gondolkodási tevékenység. A *képességet* ezzel szemben rendszerint olyan általános, diszpozicionális tényezőként értelme-

zik, mely meghatározza, milyen hatékonyan tudjuk a konkrét helyzetekben a motoros/kognitív készségeket elsajátítani és alkalmazni.

A *Nyelv és kommunikáció* műveltségterületen belül az állami oktatási program mind az alsó, mind a felső tagozaton különféle nyelvi kompetenciák, készségek, képességek fejlesztésének szükségességét fogalmazza meg, ezért a kolléganők és kollégák számára bizonyosan hasznos lesz, ha ezekkel a kifejezésekkel is foglalkozunk. A program elsősorban is megkülönböztet ún. *receptívne komunikatívne zručnosti*, *produktívne komunikatívne zručnosti*-t, majd pedig ezeket: *poznávacie a rečové kompetencie* és *poznávacie a čitateľské kompetencie*. A magyar közoktatási dokumentumok tud-